



# Mät radon i skolor, förskolor och fritidshem

Alla skolor, förskolor och fritidshem ska göra radonmätningar minst vart tionde år eller när förändringar gjorts som kan påverka ventilationen i byggnaden. Mätningen görs för att säkerställa att radonhalten är så låg som möjligt, för att skydda barnen, eleverna och de anställda.

Radonmätningar görs med

- långtidsmätningar
- uppföljande mätningar när det behövs.

## Gör långtidsmätningar i minst 60 dagar under mätsäsongen

Långtidsmätningar ska pågå i minst 60 dagar under mätsäsongen som pågår 1 oktober–30 april. Ni kan även göra mätningar under ett helt år, till exempel genom att ha fasta installationer som mäter radonhalten löpande.

Långtidsmätningar görs oftast med spårfilmsdosor. Mätdosorna och rapporterna ska komma från ett laboratorium som är Swedac-ackrediterat. Varje byggnad där barn och elever vistas ska ha minst två dosor. Hur många mätdosor som

behövs i varje byggnad beror på våningsplanet och byggnadens grund.

### Våningsplan med direkt markkontakt:

Placera minst en mätdosa i vart femte rum och samtidigt minst en mätdosa per påbörjad 200 kvadratmeter. Ett våningsplan har direkt markkontakt om det varken har källare eller annat ventilerat utrymme under sig. Exempel på direktkontakt med mark är platta på mark, icke fläktventilerad kryppgrund och suterrängplan.

**Övriga våningsplan:** Placera minst en mätdosa per våningsplan. Är våningsplanet större än 200 kvadratmeter ska ytterligare en mätdosa placeras för varje påbörjad 200 kvadratmeter.

## Gör uppföljande mätningar vid överskattade radonhalter

Om långtidsmätningarna har uppvisat förhöjda radonhalter, över 200 Bq/m<sup>3</sup>, i en byggnad med tidsstyrd ventilation så ska man göra uppföljande mätningar. Tidsstyrd ventilation kan bidra till överskattade radonvärden för tiden då barn, elever och personal vistas i lokalerna. Om ni vet att det finns risk att mätidosorna överskattar radonhalten under vistelsetiden kan ni göra uppföljande mätningar samtidigt som långtidsmätningarna pågår.

Kom ihåg att uppföljande mätningar ska:

- vara tidsupplösta, vilket innebär att mätningen ska visa hur radonhalten varierat över tiden
- utföras under eller nära inpå en långtidsmätning
- göras i minst sju dygn, varav fem dygn under skoldagar
- ske på samma plats som långtidsmätningen.

## Använd lokalerna som vanligt när ni mäter

För alla mätningar gäller att:

- barnen och eleverna ska använda lokalerna som vanligt
- ventilation och värme ska vara inställda som normalt.

Undvik att mäta radonet under längre ledigheter. Om det måste göras, förläng då mätperioden så att mätningen har minst 60 dagar när barnen och eleverna är på plats i lokalerna.

## Åtgärda förhöjda radonhalter

Om ni upptäcker förhöjda radonhalter måste ni åtgärda det så snart som möjligt för att sänka radonhalterna. Kontrollmät sedan med nya långtidsmätningar under mätsäsongen.

## Viktigt att tänka på när ni mäter

- Radonmätningar ska utföras i klassrum, gruppum och andra utrymmen där barnen och eleverna vistas mer än tillfälligt. Mät även i matsalar som används till andra aktiviteter, exempelvis fritidsaktiviteter.
- Sprid ut mätidosorna ordentligt. Då får ni en bättre bild av radonhalten i hela byggnaden.
- De ska placeras så att de täcker in alla ventilationsaggregat, om det finns flera i samma byggnad. Prioritera rum där samma barn och elever tillbringar mycket av sin skoltid under året.

- Prioritera rum där det kan finnas en risk för förhöjda radonhalter, exempelvis rum med rörgenomföringar och andra otätheter från mark eller rum som angränsar till hiss-, ventilations- eller rörschakt.
- Informera alla barn, elever och all personal inklusive städpersonal om att radonmätningar ska göras och varför de görs. Då minskar risken att mätidosorna försvinner av misstag.
- Var noggrann med att fylla i mätprotokollen ordentligt, så att till exempel rumsnummer och våningsplan överensstämmer.
- I byggnader där förhöjda halter uppmätts tidigare eller där ni misstänker att det finns förhöjda halter bör fler mätningar göras än vad vi rekommenderat tidigare i det här bladet.

## Skicka in till miljöförvaltningen

Miljöförvaltningen behöver få in:

- radonrapporter
- ritning på var vilka mätidosor och mätinstrument varit placerade
- ventilationens drifttider under mätperioden
- uppgifter om eventuell förekomst av blåbetong
- uppgifter om byggnadens grundläggning – om byggnaden har direktkontakt med mark, eller om det till exempel finns en källare eller ventilerade golv.

## Hör av er om ni har frågor

Ni är välkomna att kontakta oss om ni har frågor.

**Telefon:** 018-727 43 04  
måndag–fredag 9.00–12.00

**E-post:** miljoforvaltningen@ uppsala.se

**Postadress:** Uppsala kommun  
Miljöförvaltningen, 753 75 Uppsala  
[upsala.se/miljoforvaltningen](https://www.upsala.se/miljoforvaltningen)

Läs exempel på hur många mätidosor som behövs på [upsala.se/inomhusmiljo](https://www.upsala.se/inomhusmiljo).

Informationen bygger på Strålsäkerhetsmyndighetens metodbeskrivning för radonmätning på arbetsplatser och vägledningen för mätning av radon i skolor och förskolor.